

Salimbay 8

Mga Akdang
Pampanitikang Pambansa
(Ikalawang Edisyon)

Mesándel V. Arguelles
Zendel Rosario M. Taruc
Mga May-akda

Salimbay 8

Mga Akdang
Pampanitikang Pambansa

(Ikalawang Edisyon)

Mesándel V. Arguelles
Zendel Rosario M. Taruc
Mga May-akda

C & E Publishing, Inc.
2022

**C & E
Publishing, Inc.**

*C & E Publishing, Inc. was
established in 1993, and is a
member of ABAP, PBAI, NBDB,
and PEPA.*

Salimbay 8: Mga Akdang Pampanitikang Pambansa
Ikalawang Edisyon

Inilathala ng C & E Publishing, Inc.

839 EDSA, South Triangle, Quezon City

Tel. No.: (02) 8929-5088

E-mail: info@cebookshop.com

Karapatang-ari © 2022 ng C & E Publishing, Inc., at
nina Mesándel V. Arguelles at Zendel Rosario M. Taruc

Reserbado ang lahat ng karapatan. Alinmang bahagi
ng librong ito ay hindi maaaring kopyahin o isulat sa
anumang anyo maging ito ay palimbag, mimyograp, o
makinilyado nang walang pahintulot ng tagapaglathala o
ng mga may-akda.

Patnugutan: Christian Emmanuel A. Catahan

Disenyo ng Pabalat: Raymond C. Ariola

Mga Ilustrasyon: R-Jay V. del Campo

Disenyo ng Aklat: Mirriam M. Velasco

ISBN: 978-971-98-1701-7

Nilalaman

Panimula		xi
Paunawa		xiii
YUNIT		
I	<i>Mga Anyong Tradisyonal</i>	1
	Panimulang Gawain	2
	1 Karunungan-bayan	
	• Talang Pangkultura at Pampanitikan	4
	• Talang Panitik – Karunungan-bayan	
	» <i>Bugtong</i>	5
	» <i>Salawikain</i>	6
	» <i>Alamat (Alamat ni Mariang Sinukuan)</i>	6
	• Pagpapayaman ng Talasalitaan	8
	• Pagpapahalaga	9
	• Pagbasa (Paghahambing)	9
	• Isatitik (Pagsulat ng Bugtong at Salawikain)	11
	• Dinggin (Pakikinig ng Bugtong)	12
	• Bigkasin (Pagpapahayag ng Katotohanan mula sa Akda)	12
	• Tunghayan (Bugtong at Salawikain sa Pelikula at Programang Pantelebisyon)	13
	2 Maikling Kuwento	
	• Talang Pangkultura at Pampanitikan	14
	• Talang Panitik – Maikling Kuwento	
	» <i>Ama</i>	15

• Pagpapayaman ng Talasalitaan	18
• Pagpapahalaga	19
• Pagbasa (Ang Balangkas ng Tradisyonal na Maikling Kuwento)	20
• Isatitik (Pagsulat ng Maikling Kuwento)	28
• Dinggin (Mapanuring Pakikinig upang Makapagbigay ng Makabuluhang Tugon sa Napakinggan)	31
• Bigkasin (Paglalahad ng Makabuluhang Tugon sa Napakinggan)	32
• Tunghayan (Mga Elemento ng Kuwento sa Napanood)	33

3 Epiko

• Talang Pangkultura at Pampanitikan	34
• Talang Panitik – Epiko	
» <i>Ibalon</i>	35
• Pagpapayaman ng Talasalitaan	41
• Pagpapahalaga	41
• Pagbasa (Mga Hudyat ng Sanhi at Bunga ng mga Pangyayari)	42
• Isatitik (Pagsulat ng Talata)	43
• Dinggin (Pakikinig Upang Mailahad ang Layunin at Pagkakaugnay-ugnay ng mga Pangyayari)	45
• Bigkasin (Pagpapalawak ng Paksa)	46
• Tunghayan (Ugnayang Sanhi at Bunga sa Balita)	47

Pangwakas na Gawain 48

YUNIT
II

Iba pang Anyong Pampanitikan 51

Panimulang Gawain 52

7 Tula

• Talang Pangkultura at Pampanitikan	54
• Talang Panitik – Tula	
» <i>Ang Bato</i>	55

• Pagpapayaman ng Talasalitaan	57
• Pagpapahalaga	59
• Pagbasa (Pangunahin at Pantulong na Kaisipan)	59
• Isatitik (Pagsulat ng Tula)	61
• Dinggin (Paghahambing ng Sariling Saloobin at Damdamin sa Saloobin at Damdamin ng Nagsasalita)	63
• Bigkasin (Wastong Paraan ng Pagbigkas ng Tula)	64
• Tunghayan (Panood sa Pagtula)	66

2 Balagtasán

• Talang Pangkultura at Pampanitikan	68
• Talang Panitik – Balagtasán	
» <i>Bulaklak ng Lahing Kalinis-linisan</i>	69
• Pagpapayaman ng Talasalitaan	74
• Pagpapahalaga	75
• Pagbasa (Ang Pagbibigay ng Opinyon at Katwiran)	76
• Isatitik (Pagsulat ng Opinyong Sumasang-ayon at Sumasalungat)	78
• Dinggin (Pagbuo ng Makabuluhang Tanong mula sa Napakinggan)	80
• Bigkasin (Pangangatwiran)	81
• Tunghayan (Panood ng Balagtasán)	82

3 Sarsuwela

• Talang Pangkultura at Pampanitikan	84
• Talang Panitik – Sarsuwela	
» <i>Pilipinas Circa 1907</i>	85
• Pagpapayaman ng Talasalitaan	92
• Pagpapahalaga	93
• Pagbasa (Pagkilala ng Suliranin sa Binasang Akda)	94
• Isatitik (Pagsusuri ng Sarsuwela)	95
• Dinggin (Pagkilala ng Ugnayan ng Pangyayari sa Napakinggan)	97
• Bigkasin (Pagtatanghal ng Sarsuwela)	99
• Tunghayan (Sarsuwela: Salamin ng Kultura)	100

4 Sanaysay

- Talang Pangkultura at Pampanitikan 102
- Talang Panitik – Sanaysay
  - » *Bakit Nagmamadali?* 103
- Pagpapayaman ng Talasalitaan 105
- Pagpapahalaga 106
- Pagbasa (Pagkilala sa Tema ng Sanaysay) 106
- Isatitik (Pagpili ng Napapanahong Paksa sa Pagsulat ng Sanaysay) 111
- Dinggin (Paghinuha sa Ipinahihiwatig ng Napakinggang Sanaysay) 112
- Bigkasin (Paglalahad ng Pananaw Tungkol sa Isang Akda
o Napapanahong Isyu) 113
- Tunghayan (Pangangalap ng Impormasyon sa Pamamagitan ng Panonood) 116

5 Maikling Kuwento

- Talang Pangkultura at Pampanitikan 117
- Talang Panitik – Maikling Kuwento
  - » *Si Binibining Phathupats* 118
- Pagpapayaman ng Talasalitaan 121
- Pagpapahalaga 122
- Pagbasa (Pagsusuri ng Kuwento Batay sa mga Elemento) 122
- Isatitik (Paghahambing) 124
- Dinggin (Pagtukoy ng Katangian ng Tauhan Batay
sa Kaniyang Pagsasalita) 126
- Bigkasin (Makabuluhan at Malinaw na Pagpapahayag
ng Sariling Kaisipan at Pananaw) 128
- Tunghayan (Pagsusuri ng mga Katangian
ng Tauhan Batay sa Monologo) 130

Pangwakas na Gawain

132

Panimulang Gawain

134

1 Dagli

- Talang Pangkultura at Pampanitikan 135
- Talang Panitik – Dagli
  - » *Buhay sa Dulo* 136
- Pagpapayaman ng Talasalitaan 137
- Pagpapahalaga 138
- Pagbasa (Paghahambing ng Tekstong Binasa sa Iba pang Teksto) 138
- Isatitik (Pagsulat ng Makabagong Dagli) 139
- Dinggin (Pagbibigay ng Reaksiyon sa Narinig na Opinyon) 140
- Bigkasin (Paglalahad ng Datos ng Pananaliksik) 141
- Tunghayan (Aktibong Panonood Upang Matukoy ang Tema) 142

2 Programang Panradyo

- Talang Pangkultura at Pampanitikan 144
- Talang Panitik
  - » *Radyo* 145
- Pagpapayaman ng Talasalitaan 148
- Pagpapahalaga 149
- Pagbasa (Pagtukoy ng Positibo at Negatibong Pahayag) 149
- Isatitik (Pagsulat ng Iskrip ng Dokumentaryong Panradyo) 150
- Dinggin (Pagtukoy ng Katotohanan at Hinuha o Opinyon) 151
- Bigkasin (Pagpapahayag ng Sariling Pananaw at Opinyon) 152
- Tunghayan (Mahahalagang Detalye ng Balita) 153

3 Programang Pantelebisyon

- Talang Pangkultura at Pampanitikan 154
- Talang Panitik
  - » *Nang Dumating ang Color TV* 155
- Pagpapayaman ng Talasalitaan 156
- Pagpapahalaga 157
- Pagbasa (Paghinuha ng Paksa, Layon, at Tono ng Isang Akda) 157
- Isatitik (Pagsulat ng Iskrip para sa Dokumentaryong Pantelebisyon) 160
- Dinggin (Muling Paglalahad ng Napakinggan) 161
- Bigkasin (Maayos na Pagpapahayag) 162
- Tunghayan (Kritikal na Panonood ng Dokumentaryo) 163

4 Pelikula

- Talang Pangkultura at Pampanitikan 164
- Talang Panitik
  - » *Pagsusuri ng Pelikulang Ekstra* 165
- Pagpapayaman ng Talasalitaan 167
- Pagpapahalaga 167
- Pagbasa (Pagbasa ng Suring-pelikula) 168
- Isatitik (Pagsulat ng Suring-pelikula) 169
- Dinggin (Sariling Saloobin sa Pahayag) 170
- Bigkasin (Mga Komunikatibong Pahayag) 171
- Tunghayan (Pagtatala ng mga Impormasyon Tungkol sa Napanood) 172

Pangwakas na Gawain

173

